

Universitätsbibliothek Wuppertal

Accipite studiosi omnes Auli Gellii noctes micantissimas

Gellius, Aulus

Impressum Venetiis, Anno d[omi]ni. M.D.IX. die. xx.Aprilis

Liber quintusdecimus

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-475](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-475)

Gradatim

singulos aut debere consuli gradatim. Incipit a consulari gradu: ex quo gradu semper quidem antea primum rogari solitum: qui princeps in senatum lectus est. Tum autem cum haec scriberet: novum morem institutum refert: per ambitionem gratiamque: ut is primum rogaretur: quem rogare vellet: qui haberet senatum: dum is tamen ex gradu consulari esset. Praeter haec de pignore quoque capiendo differit. de quo multa dicenda senatori qui cum in senatum venire deberet: non adesset. Haec & alia quaedam id genus in libro quo supra dixi. M. Varro epistola ad Oppianum scripta executus. Sed quod ait senatusconsultum duobus modis fieri solere: aut conquisitis sententiis: aut per discessionem: parum convenire videtur cum eo: quod Attius Capito in coniectaneis scriptum reliquit. Nam in libro. cclix. Tiberonem dicere ait: nullum senatusconsultum fieri posse: non discessione facta. Quia in omnibus senatusconsultis etiam in iis: quae per relationem fierent: discessio esset necessaria. Idque ipse Capito verum esse affirmat. sed de hac omni re alio in loco plenius accuratiusque nos meminisse scribere.

Quaeritum esse diffensumque an praefectus: latinarum causa creatus ius senatus convocandi: consulendi que habeat.

Cap. VIII

Praefectum urbi: latinarum causa relictum: senatum habere posse Mutius negat: quoniam ne senator quidem sit: neque ius habeat sententiae dicendae: cum ex ea aetate praefectus fiat: quae non sit senatoria. M. autem Varro in. iiii. epistolarum quaestionum: & Attius Capito in coniectaneis. cclix. ius esse praefecto senatus haberi dicunt. Deque ea re assensum esse Capitonem Tiberoni contra sententiam Mutii refert. Namque & tribunis inquit plebis senatus habendi ius erat: quod quod senatores non essent: ante atinium plebiscitum.

Epistolarum
quaestio

AVLI GELLII NOCTIVM ATTICARVM COMMENTARII
LIBER QVINTVSDECIMVS

Quod in Quinti Claudii Annalibus scriptum est lignum alumine illitum non ardere.

Cap. I

Declamaverat Antonius Iulianus rhetor praeterquam semper alias: tum vero nimium quam delectabiliter & feliciter. Sunt enim ferme scholasticae istae declamationes: eiusdem hominis: eiusdemque facundiae: non eiusdem tamen quotidie felicitatis. Nos ergo familiares eius circumfusi undique eum persequeremur domum: cum deinde subeuntes montem caspium: conspiciamus insulam quandam occupatam igni: multis arduisque tabulatis editam: & propinqua iam omnia flagrare vasto incendio. Tum quispiam ibi ex comitibus Iuliani. Magni inquit redditus urbanorum praediorum: sed pericula sunt longe maxima. Si quid autem posset remedii fore: ut ne tam assidue domus romae arderent: uenum hercule dedissem res rusticas: & urbicas emissem. atque illi Iulianus laeta: ut mos eius fuit: inter fabulandum uenustate. Si annalem inquit undeicesimum. Q. Claudii legisset: optimi & sine

Caspium
monsRes
urbicas
emissis

N ii

rissimi scriptoris: docuisset te profecto Archelaus Regis Mithridatis praefectus: quae medela: quaeque solertia ignem defenderes: ut ne ulla tua aedificatio e ligno correpta: atque insinuata flammis arderet. Percontatus ego sum: quid esset illud mirum. Quadrigarii repetit. In eo igitur libro scriptum inueni: quum oppugnaret. L. Sylla in terra attica: Pireum: & contra Archelaus regis Mithridatis praefectus ex eo oppido propugnaret: turrim ligneam defendendi gratia struendam: quum ex omni latere circumplexa igni foret: ardere non quiescere: quod Archelao a lumine oblita fuisset. uerba Quadrigarii ex eo libro haec sunt: Tu Sylla conatus est: & tempore magno eduxit copias ut Archelai turrim uenam: quam ille interposuit: ligneam incenderet uenit. accessit: ligna subdidit: summo uit graecos: ignem admouit: satis sunt diu conati: nunquam quauerunt incendere. Ita Archelaus omnem materiam obliuerat a lumine. Quod Sylla atque milites mirabantur. & postquam non succendit: reduxit copias.

Quod Plato in libris: quos de legibus composuit: largiores latioresque in conuiuuiis inuitatiunculas uini non inutiles esse existimauerit. Cap. II.

EX insula cræta quispiam ætatem athenis agens. Platonium esse se philosophum dicebat: & uideri gestiebat. Erat autem nihil homo & nugator: atque in græca facundia gloria iactabundus. Præterea uini libidine adusque ludibria ebriosus. Is in conuiuuiis iuuenum quæ agitare athenis hebdomadibus lunæ solenne nobis fuit simul atque modus epulis factus: & utiles delectabilesque sermones ceperant: tum silentio ad audiendum petito: loqui ceptabat. Atque id genus: uili & incondita uerborum caterua, hortabatur omnes ad bibendum. Idque se facere ex decreto Platonico prædicabat: tanquam Plato in libris: quos de legibus composuit: laudes ebrietatis copiosissime scripsisset: utilemque eam esse bonis & fortibus uiris censuisset. Ac simul inter eiusmodi orationem crebris: & ingentibus poculis omne ingenium ingurgitabat. Fomitem esse quendam dicens & incitabulum ingenii: uirtutisque: si mens & corpus hominis uino flagraret. Sed enim Plato in primo: & in secundo de legibus: non ut ille nebulo opinabatur: ebrietatem istam turpissimam: quæ labefacere: & minuere hominum mentes solet: laudauit. Sed hanc largiorem paulo iucundioremque uini inuitationem: quæ fieret sub quibusdam quasi arbitris: & magistris conuiuiorum sobrius non improbauit. Nam & modicis modestisque interbibendum remissionibus refici: integrarique animos: ad instauranda sobrietatis officia existimauit. reddique eos sensim latiores: atque ad intentiones rursus capiendas fieri habiliores. Et simul si qui penitus in iis affectionum cupiditatumque errores inessent: quos aliquis pudor reuerens conelaret: ea omnia sine graui periculo libertate per uinum datadetegi: & ad corrigendum: medendumque fieri opportuniore. atque etiam hoc Plato ibidem dicit: non defugiendas esse: neque respuendas huiusmodi exercitationes: aduersum propulsandam uini uolentiam. Neque ullum unquam continentem prorsus ac temperantem satis fideliter uisum esse: cuius uita uictusque: non inter ipsa errorum pericula: & in mediis uoluptatum illecebris explorata

Caterua uerborum

Ebrietas quid

Rō

explorata sit. Nam cui libentia gratiaque omnes conuiuiorum incognita sint: qui
 quod illarum omnino expertus sit. Si eum forte ad participandas eiusmodi uoluptates:
 aut uoluntas tulerit: aut casus induxerit: aut necessitas compulerit: deliniri plerum
 que & capi. Neque mentem animusque eius consistere: sed uel quidam noua ictu labascere
 Congrediendum igitur censeuit: & tanquam in acie quadam cum uoluptariis rebus: cum
 quod ista uini licentia comminus decernendum ut aduersum eas: non fuga simus tui
 nec abstinencia: sed uigore animi: & constanti presentia: moderatoque usu: tempe
 rantiam: continentiamque tuamur: & calefacto simul: refectoque animo: siquid in
 eo: uel frigida tristitia: uel torpentis uerecundia fuerit diluamus.

¶ Quid. M. Cice. de particula ista senserit: scripseritque quae praeposita est
 uerbis aufugio & aufero. Et an in uerbo autumo: eadem ista haec praepositio est
 se uideri debeat.

Cap. III.

Egimus librum Ciceronis: qui inscriptus est orator. In eo libro Cice
 ro quum dixisset uerba haec: aufugio: & aufero: composita quidem est
 se ex praepositione ab: & ex uerbis fugio: & fero: sed eam praepositi
 onem: quo fieret uox pronuntiata: audituque lenior: uersam mutatam
 que esse in au syllaba: ceptumque esse dici aufugio: & aufero pro abfugio: & abfe
 ro. Cum hoc inquit ita dixisset: tum postea ibidem super eadem particula ita scripsit.
 Haec inquit praepositio: praeter haec duo uerba: nullo alio in uerbo reperietur. In
 uenimus autem in commentario nigridiano. uerbum autumo compositum ex ab praepositi
 one: & uerbo aestimo: dictumque inter cetera: autumo: quasi ab aestimo: quod signifi
 caret totum aestimo: tanquam ab numero. Sed quod sit cum honore multo dictum. P. Nigi
 dii hominis eruditissimi audacius hoc argutiusque esse uidetur: quam uerius. Autumo
 enim non id solum significat sed & dico & opinor & censeo: cum quibus uerbis
 praepositio ista: neque cohaerentia uocis: neque significatione sententiae conuenit. Prae
 terea uir acerrimus in studio litterarum licentiae. M. Tullius. non sola esse haec duo
 uerba dixisset: si reperiri posset ullum tertium. Sed illud magis quaeri inspicique di
 gnum est: uersa ne sit & mutata ab praepositio in au syllabam propter lenitatem
 uocis: an potius au particula sua sit propria origine: & perinde ut plerumque aliae
 praepositiones a graecis: ita haec quoque decepta sit: sicuti est in illo uersu homeri.

Aufugio
 Aufero

Autumo
 ex ab: &
 aestimo

An: parti
 cula

ἀνέρουσαν ἰδὺν πρῶτα, καὶ ἐσφαξαί, καὶ ἐδέξαί, καὶ ἀβρομοὶ ἀνίαχοι.

Prima supinarunt: ne cuere: exuta dedere:

Pellibus. absque sono. & uocum turba.

¶ Historia de Ventidio Basso ignobili homine: quem primum de parthis triu
 phasse memoriae traditum est.

Cap. IIII.

In sermionibus nup fuit seniorum hominum: & eruditorum multos in uete
 re memoria altissimum dignitatis gradum ascendisse ignobilissimos
 prius homines: & despiciatissimos. Nihil adeo tamen de quoque tan
 ta admirationi fuit: quanta fuerunt quae de Ventidio Basso scripta
 sunt. Eum picentem fuisse genere: & loco humili: & matrem eius a Pompeio
 Strabone Pompeii magni patre bello socialis: quo asculanos subegit. captam cum ip
 so esse. Mox triumphante Pompeio Strabone: eum quoque puerum inter ceteros ante

Ventidi
 Bassus.

Nauiata
Impiger
Strenue

currum impatoris sinu matris uectum esse. Post cum adoleuisset: uictum sibi agra quassisse: eūq; sordide inuenisse: cōparādis mulis: & uehicularum magistratibus: qui sortiti prouincias forent: praebe da publice cōduxisse. In isto quaestu notum esse coepisse. C. Caesari: & cum eo pfectum esse in gallias. Tum quia i ea prouincia satis nauiter uersatus esset: & deinceps ciuili bello mādata sibi pleraq; impigre & strenue fecisset: nō modo in amicitia Caesaris: sed ex ea in amplissimum quoq; ordinem peruenisse. Mox tribunum quoq; plebis: ac deinde praetorem creatum. Atq; in eo tēpore iudicatum esse a senatu hostem cum M. Antonio. Post uero coniunctis partibus: non pristinam tantum dignitatem recuperasse: sed pontificatum: ac deinde consulatum quoq; adeptum esse. Eamq; rem tam intoleranter tulisse populū Romanū qui Ventidium bassum meminerat curādis mulis uictitasse: ut uulgo per uias urbis uersiculi praescriberent.

Concurrere omnes augures: aruspices.

Portentum inusitatum conflatum est recens.

Nam mulos qui fricabat: consul factus est.

Eundē Bassum Suetonius Tranquillus ppositū eē a M. Antonio puiciis orientibus parthosq; in syriā itrorūpētis: tribus ab eo plis suos scribit. Eūq; primū omnium de parthis triūphasse: & morte obita publico funere sepultū eē.

¶ Verbum profligo a plerisq; dici improprie: insciteq; Cap. V

Profligo
qd pprie.

Icut alia uerba pleraq; ignoratione & inscitia improbe dicentium quae nō intelligent: deflexa: & deprauata sunt a rōne recta: & consuetudine: ita huius quoq; uerbi: quod est pfligo: significatio uersa & corrupta est. Nam cum ab affligendo: & ad perniciem interitumq; deducēdo inclinatum id: tractumq; sit: sempq; eo uerbo: qui diligēter locuti sunt: ita usi sint: ut profligare dicerent: prodigere: & deperdere: profligatasq; res: quasi proflictas & perditas appellarint. nūc audio aedificia & templa: & alia fere multa: quae prope absoluta: effectaq; sunt: in profligato esse dici: ipsaq; esse iam profligata. Quapropter urbanissime respondisse praetorem non indoctum uirum Barbasculo cuidam: ex aduocatoꝝ turba Sulpius Apollinaris in quadam epistola scriptum reliquit. Nam cum ille inquit rabula audaculus ita postulasset: uerbaq; ita fecisset: omnia uir clarissime negocia de quibus te cogniturū esse hodie dixisti: diligētia: & uelocitate tua profligata sunt. unū id solū relictū est. de quo rogo audias. Tum p̄tor satis ridicule: an illa negocia de quibus iā cognouisse me dicis: pfligata sint equidē nescio. hoc autē negociū quod in te incidit/proculdubio: siue audia: siue nō audia profligatū est. Quod si gnificare aut uolunt: qui profligatum dicunt: ii qui latine locuti sunt: non profligatum: sed affectum dixerunt: sicut. M. Cicero in oratione quā habuit de puiciis consularibus. eius uerba haec sunt. Bellum effectum uidemus: & uere ut dicam pene confectum. Item infra. Nam ipse Caesar quid est q; in mea prouincia commorari uelit: nisi ut ea quae per eum effecta sunt: perfecta reipubli. tradat. Idem Cicero in oeconomico. Quum uero effecta iam prope astate: uuas a sole mitescere tempus est.

Affecti

Urbanissime
Barba sculo

¶ In libro

In libro. M. Ciceronis de gloria secundo: manifeste est erratum in ea parte in qua scriptum est super Hectore & Aiace. Cap. VI.

In libro. M. Tullii: q est secundus de gloria: manifestus error est non magna rei. Quae errorem esse possit agnoscere non aliquis eruditiorum sed qui tantum legerit ὁ μὴ γουτὸ ἢ. id est Homeri. litteram. i. librum octauum. Quae obrem non tam id mirabamur errasse in eam rem. M. Tullium quae non esse animaduersum hoc postea: correctumque uel ab ipso uel a Tyrone liberto eius diligentissimo homine. & librorum patroni sui studiosissimo. Ita enim scriptum in eodem libro est. Ajax cum Hectore congregiendi de pugnandi causa agit: ut sepeliatur: si sit forte uictus. Declaratque se uelle ut suum tumulum: multis etiam post saeculis praetereuntes sic loquantur.

Ciceronis error

Hic situs est: uirae iam pridem lumina linquens:

Qui quondam hec tereo percussus concidit ense.

Eabitur hoc aliquis. mea semper gloria uiuet.

Huius autem sententiae uersus: quos Cicero in linguam latinam uertit: non Ajax apud Homerum dicit: neque Ajax ait: ut sepeliatur. sed Hector dicit: & Hector de sepultura agit: priusquam sciat. an secum depugnandi causa congressus sit Ajax.

ἀνδρὸς μὲν τὸ δὲ σῆμα πάλαι κατατεθειώτος.

ὃν ποτ' ἀρσέεινοντα κατέκτανε φαίδιμος ἔκτωρ.

ὡς ποτὲ τις ἐρέει. τὸ δ' ἔμὸν κλέος ὃν ποτ' ὄλεσε.

Ecce uiri tumulum. qui pridem a lumine cessit.

Abstulit hunc: factis praclarum splendidus Hector.

Quondam ita quis dicit: mea nunquam gloria olebit.

Observatum est in senibus: quae ante fere aetatis tertium sexagesimum agant: aut laboribus aut iteribus: aut clade aliqua insignitum. Atque inibi super eadem obseruatione exemplum appositum epistolae diui Augusti ad Caium filium. Cap. VII.

Obseruatum in multa hominum memoria: expertumque est senioribus plerisque omnibus sexagesimum tertium uitae annum cum periculo & clade aliqua uenire: aut corporis morbi que grauioris: aut uitae interitus: aut animi aegritudinis. Propterea qui rerum: uerborumque istiusmodi studio tenentur eum aetatis annum appellant κλιμακτηριον. id est scalarium. Nocte quoque ista proxima superiore quum librum epistolarum diui Augusti: quas ad Caium nepotem suum scripsit: legeremus: duceremurque elegantia orationis: neque morosa: neque anxiosa: sed facili hercle & simplici: id ipsum in quadam epistola super eodem anno scriptum offendimus. Eiusque epistolae exemplum hoc est. ix. calē. octobris. Aue mi Cai: meus Asellius iocundissimus: quem semper mediussidius desidero: quum a me abes. Sed praecipue diebus talibus qualis est hodie. oculi mei requirere meum Caium: quem ubicumque hoc die fuisti: spero latum & bene ualentem celebrasse. quartum & sexagesimum natalem meum: nam ut uides κλιμακτηριον. id est scalarium communem seniorum omnium tertium & sexagesimum euasimus annum. Deus autem oro: ut mihi quantumcumque superest temporis: id saluis uobis traducere

Annus sexagesimus tertius Climate. ricus. i. scalaris Ex epistola augusti

Scalarium

LIBER

liceat: in statu reipu. felicissimo ἀνδραγαθούτων ἰμῶν, καὶ διαδέχομενων. i. fortiter ac viriliter agētibus vobis: atq; succedētibus suscipiētibusq; stationē meā.

¶ Locus ex orōne Phauorini ueteris oratoris de cœnarū: atq; luxuriæ exprobratiōe: qua usus est: cū legē liciniā de sūptu minuēdo suaserit. Cap. VIII.

Vm legeremus orōnem ueterē Phauorini: nō indiferti uiri: quam orationē totā: ut meminisse possemus: odio hercle istiusmodi sūptus: atq; uictus pdidicimus. Verba quæ apposuimus Phauorini hæc sunt. Praefecti popinæ atq; luxuriæ negāt cœnā lautā eē: nisi cū libētissime edis: tū auferat: & alia esca melior: atq; amplior succenturiet. Is nūc flos cœnæ haberet inter istos: qbus sumptus & fastidiū pro facetiis pcedit. Qui negāt ullā auē: præter ficedulā: totā comesse oportere. Cæterarū auiū: atq; altiliū: nisi tantū apponat: ut a cluniculis: inferiore pte saturi fiāt: cōuiuuium putant inopia sordere. Superiorē partē auiū: atq; altiliū: qui edūt: eos palatū non habere. Si pportione crescit luxuria: & debere epulas crescere. Videte qd reliquit: nisi ut delibari sibi cœnas iubeāt ne edēdo defatigent: quādo stratus auro/argēto/purpura/amplior aliquot hoibus: q̄ diis imortalibus adornant.

¶ Quod Cæcilius poeta frontem genere uirili: non poetice: sed cum probatiōne. & cum analogia appellauit. Cap. IX

Ere ac diserte Cæcilius hoc in subditicio scripsit.

Nam ii sunt inimici pessimi fronte hilario:

Corde tristi: quos neq; ut apprehendas: neq; ut mittas: scias.

Hos ego uersus cum de quodā istiusmodi hoie sermones essent in circulo forte iuuenum eruditorū dixit. Tum de grāmaticorū uulgo quispiam nobiscum ibi assistens non sane ignobilis. Quanta inquit licentia: audaciaque Cæcilius hic fuit: cum fronte hilario: non fronte hilara dixit. & tam immanē solœcismum nihil ueritus est. Immo inq̄ potius nos: & q̄ audaces: & q̄ licētes sumus: qui frontem improbe: indocteq; non uirili genere dicimus: cum & ratio pportionis: quæ analogia appellat: & ueterum auctoritas: nō hanc: sed hunc frontem debere dici suadeant. Quippe. M. Cato in quinta originū ita scripsit. Postridie signis collatis/æquo fronte/peditatu/equitibus/atq; aliis cū hostium legionibus pugnauit. Recto quoq; fronte idem Cato: eodem in libro dicit. At ille semidoctus grāmaticus. Missas inquit auctoritates facias: quas quidem ut habeas posse fieri puto. Sed rōnem dic: quā nō habes. Atq; ego iis eius uerbis: ut tum ferebat ætas irritator: audi in quā mi magister rōnem: falsam quidem: sed quā redarguere falsam esse tu nō queas. Oia inq̄ uocabula tribus litteris finita quibus frōns finit: generis masculini sunt: si in genitiuo quoq; casu eadē syllaba finiant: ut mons: pons: frons. At ille cōtra renitēs. Audi inquit discipule plura alia cōsimilia: quæ non sunt generis masculini. Petebant ibi oēs: ut uel unū statim diceret. Sed cum homo uultū intorqueret: & non hisceret: colorēq; mutaret. Tum ego intercessi. & uade inq̄ nunc: & habeto ad requirendū xxx. dies. Postq̄ inueneris: repetes nos. Atq; ita hoiem nulli rei: ad indagādum uocabulum quo rescinderet finitionem fictam dimisimus.

Sūptus

Flos

Ficedula

Decenis

Fronte hilario.

Nota tuā hūc finit: m: g: s: v: f: r: o: n: s:

Frōsfrōdis

De uo.

De uoluntario & admirando interitu uirginum milesiarum. Cap. X.

Lutarchus in librorum quos πῶς ψυχῆς, idest de anima inscripsit primo quum de moribus differeret in animos hominum incidentibus uirgines dixit, milesii nominis: ferme quot tum in ea ciuitate erant: repente sine ulla euidenti causa: uoluntatem cepisse obeundæ mortis. Ac deinde plurimas uitam suspendio amisisse, id quum accidisset in dies crebrius: neque anis eaq; mori pseueratiū medicina adhiberi qret: decreuisse milesios: ut uirgines: quæ corporibus suspēsis demortuæ foret: ut eæ oēs nudæ cū eodē laqueo, qui essēt prauincte efferentur. Post id decretū uirgines: uoluntariā mortē non petisse: pudore solo deterritas tam inhonesti funeris.

Milesia
uirgines

Verba senatusconsulti de exigendis urbe Roma philosophis. Item uerba edicti censorum: quo improbatī & coerciti sunt, qui disciplinam rhetoricam instituere & exercere Romæ cœperant. Cap. XI.

Fannio Strabone, M. Valerio Messalla consulibus: senatusconsultum de philosophis & rhetoribus latinis factum est. M. Pomponius prator senatum cōsuluit: quod uerba facta sunt de philosophis & rhetoribus: de ea re ita censuerūt: ut, M. Pomponius prator animaduertet, curaretq; uti ei e repu, fideq; sua uideretur: uti romæ ne essent. Aliquot deinde annis post id senatusconsultum Cn. Domitius anobarbus, & L. Licinius Crassus censes: de coercendis rhetoribus latinis: ita edixerunt. Renunciatum est nobis esse homines qui nouum genus disciplina instituerūt. Ad quos iuuentus in ludum conueniat: eos sibi nomen imposuisse latinis rhetores. Ibi homines adolescentulos dies totos desiderere. Maiores nostri quæ liberos suos discere: & quos in ludos itare uellent instituerunt. Hæc noua quæ præter consuetudinem: ac morem maiorum sunt: neque placent: neque recta uidentur. Quapropter & iis qui eos ludos habent: & iis qui eo uenire consueuerunt: uisum est faciendum: ut ostenderemus nostram sententiam, nobis nō placere. Neque illis solum temporibus nimis rudibus: necdum græca doctrina expoliis philosophi ex urbe roma pulsi sunt: uerum etiam Domitiano imperante: senatusconsulto eieci: atque urbe & italia interditi sunt. Qua tempestate Epictetus quoq; phūs: ppter id senatuscō, nicopolī roma decessit.

Rhetores
& philo-
sophi reie-
cti

Epictetus
phūs ro-
ma expul-
sus: q̄ the-
tor doce-
ret

Locus ex oratione Gracchi de parsimonia ac de pudicitia sua memoratissimus. Cap. XII.

Gracchus quū ex Sardinia rediit: orōnē ad populū in cōcione habuit: uerba sunt hæc. Versatus sum inquit in puincia: quomodo ex usu uestro existimabā esse: nō quomō ambitioi meæ cōducere arbitrabar: nulla apud me fuit popina: neq; pueri eximia facie stabant: sed in cōuiuio liberi uestri modestius erant q̄ apud principē. Post deinde hæc dicit. Ita uersatus sum in prouincia: ut nemo posset uere dicere assem: aut eo plus in mūeribus me accepisse: aut mea opa quēpiā sumptum fecisse. Biēniū fuit in prouincia si nulla meretrix domū meā introiuit: aut cuiusq; seruulus pp me sollicitatus est oīum nationū postremissimū nequissimūq; æstimatote.

Gracchi p
sिमonia

Postremissim

Quum a seruis eorum tam caste habuerim: inde poteritis considerare. Quo modo me putetis cum liberis uestris uixisse atq; ibi ex interuallo. Itaq; inquit quirites: quum Romam profectus sum, zonas quas plenas argenti extuli: eas ex prouincia inanes rettuli. Alii uini amphoras: quas plenas tulerunt: eas argento plenas domum reportauerunt.

Agnosce
gracchi
modestia
& integritatem

Verba tota

Coia uerba, multa.

De uerbis inopinatis quae utroq; uersum dicuntur: & a grammaticis communia uocantur. **Cap. XIII.**
Tor & uereor & hortor: & consolor communia uerba sunt: ac dici utroq; uersu possunt: uereor te: & uereor abs te, i. tu me uereris: uitor te & uitor abs te, i. tu me ueris, hortor te & hortor abs te, i. tu me hortaris, consolor te & consolor abs te, i. tu me consolaris, testor quoq; & interpreto: significatione reciproca dicuntur. Sunt autem uerba haec oia ex altera parte inusitata. Et an dicta sint in eam quoq; partem quaeri solet. Afranius in consobrinis. Hem iste parerum est uitabilis liberis: ubi maluit metui quam uereri se suis. Hic uereri ex ea parte dictum est: qua est non usitatio. Nouius in ligarrata: uerbum quod est utitur: ex contraria parte dicit. Quia supellex multa: quae non utitur: emitur tamen: id est quae usui non est. M. Cato in quinta origine: exercitum inquit suum praesum paratum cohortatus eduxit foras: atq; instruxit. consolor quoq; in partem alteram: praeterquam dici solitum est in epistola. Q. Metelli: quam quum in exilio esset ad Cn. & ad L. Domitios dedit: Ac quum animum inquit uestre erga me uideo uehementer consolor. & fides uirtusque uestra mihi ante oculos uersatur. Testata itidem & interpretata eadem ratione dixit. M. Tullius in primo libro de diuinatione, ut testor interpretorq; uerba communia uideri debeant. Salustius quoque eodem modo dilargitus proscriptorum bonis dicit: tanquam uerbum largior sit ex uerbis communibus. Veritum autem sicut puditum & pigritum: non personaliter per infinitum modum dictum esse: non a uetustioribus tantum uidemus sed a M. quoque Tullio in secundo de finibus. Primum inquit Aristippi cirenaicorumque omnium: quos non est ueritum in ea uoluptate: quae maxima dulcedine sensum moueret summum bonum ponere. Dignor quoque & ueneror. & confiteor & testor: habita sunt in uerbis communibus sicuti in Virgilio illa dicta sunt: Coniugio Anchisa ueneris dignate superbo. & Cursusque dabit uenerata sacerdos. Confessio autem aeris de quo facta confessio est: in xii. tabulis scriptum est his uerbis. Aeris confessi: rebusque iudicatis. xxx. dies iusti sunt. Item ex iisdem tabulis id quoque est. Quae si erit testatio: libripensue fuerit in testimonium feriat improbus inestabilisque esto.

Veritum
Puditum
Pigritum.

Quod Metellus Numidicus figuram orationis nouam: ex orationibus graecis mutuatus est. **Cap. XIII.**

Pud. Q. Metellum Numidicum in libro accusationis in Valerium Messalam tertio noue dictum esse annotauimus. Verba ex oratione eius haec sunt. Quum sese sciret in tantum crimen uenisse: atque socios ad senatum quaestum flentes uenisse: sese maximas pecunias exactos esse. pecunias se maximas exactos id nobis uidebat graeca figura dictum. Graeci enim dicunt εἰσέπραξατο με ἀργύριον: id est exigit a me argentum. Id significat exigit me pecunia

me pecuniā. q̄ si id dici potest: etiā exactus esse aliquis pecuniam dici potest
Cæcilius quoq; eadem figura in hypobolimæo æschino usus uidet. Ego illud
minus nihilo exigor portoriū: id est nihilominus exigit de me portorium.

¶ Passis uelis: & passis manibus dixisse ueteres: non a uerbo suo quod est pa-
tior. sed ab alieno: quod est pando. Cap. XV.

Beo quod est pando passum ueteres dixerunt: nō passum: & cū
præpositione expassum: non expansum. Cæcilius in synaristosis.
Heri uero p̄spexisse eū ex se tegulis. Hæc nūciasse & flāmeum
expassum domi capillo quoq; esse mulier passo dicit. quasi porre-
cto & expanso & passis manibus. & uelis passis dicimus. quod significat did u
ctis: atq; distētis: Itaq; Plautus in milite glorioso a littera in e mutata: pe r com
positi uocabuli morem dispessis dicit: pro eo quod est dispassis.

Credo ego istoc exemplo tibi esse eundem extra
Portam dispessis manibus patibulum quum habebis.

¶ De nouo genere interitus crotoniensis Milonis. Cap. XVI.

Ilo crotoniensis athleta illustris: quem in chronicis scriptum est
olympiade prima coronatū eē: exitū habuit uitæ miserādū & mi-
randum. Quum iam natu grandis artem athleticam desisset: iter-
que faceret forte solus in locis italiæ siluestribus: quercum uidit
proxime uiam patulis in parte media ramis hiantem. Tunc experiri credo eti-
am tunc uolens an ullæ sibi reliquæ uires adessent: imissis in cauernas arboris
digitis diducere & rescindere quercū conatus est. Ac mediā quidē partem di-
scidit: diuellitq;. Quercus autē in duas diducta partes: quū ille quasi p̄fecto:
quod erat cōnixus: manus laxasset: cessante ui: redit in naturā: manibusq; eius
retentis inclusisq; stricta denuo: & cohæsa dilacerandū hominē feris præbuit.

¶ Quam ob causam nobiles pueri atheniensū tibiis canere desierint: quū pa-
trium istum morem canendi haberent. Cap. XVII.

Alcibiades atheniensis: quum apud auūculum Periclem puer arti-
bus ac disciplinis liberalibus erudiret: & arcessi Pericles Antigeni-
dam tibicinem iussisset ut eum canere tibiis quod honestissimum
tum uidebat doceret: traditas sibi tibiis quum ad os adhibuisset.
inflassetq; pudefactus oris deformitate: abiecit: ifregitq;. Ea res quum percre-
buisset: omnium tum atheniensium consensu disciplina tibiis canendi desita
est. scriptum hoc in cōmentario Pamphilæ nono & uicesimo.

¶ Qd̄ pugna belli ciuiliis uictoriaq;. C. Cæsar: quā uicit in pharsaliis cāpis:
nunciata prædicta quæ est per cuiusdā Cornelii sacerdotis uaticiniū: eodē ip-
so die in italia Patauii. Cap. XVIII.

Vo. C. Cæsar. & Cn. Pompeius die ciuile bellum signis collatis in
thessalia conflixerunt: res accidit Patauii in transpadana italiā me-
moriam digna. Cornelius quidā sacerdos & loco nobilis & sacerdo-
tū religiōib; uenerādus: & castitate uitæ factus repēte mota mēte
cōspicere se p̄cul dixit pugnā acerrimā pugnari. Ac deide alios cedere: alios ur

Pāsum a
pando,

Expassū

Dispessis

Milonis
interitus

Alcibia-
des

Pāphila

Corneli-
sacerdos
Patauii i
transpada-
na italia

Axiolano

gere: cadē: fugā: tela uolātia: instaurationē pugnæ: ipressionē gemitus: uulne-
ra: peride ut si ipse in plio uersaret: corā uidere sese uociferatus est. Ac postea
subito exclamauit cælarē uicisse. At Cornelii sacerdotis axiolatio leuis tū qdem
uisa est: & uecors. Magnæ mox admirationi fuit: q non modo pugnæ quæ in
thessalia pugnata est: neq; pralii exitus: qui erat prædictus: idem fuit: sed om-
nes quoq; pugnandi reciproca uices: & ipsa exercitum duorum conflictatio
uaticinantis motu: atque uerbis repræsentata est.

¶ Verba. M. Varronis memoria digna ex satyra: quæ inscribitur *πῶδι ἐδισμάτων*
τῶν. idest de eduliis. Caput XIX.

On paucissimi sunt: in quos pōt cōuenire id qd. M. Varro dicit
in satyra: quæ iscribit *πῶδι ἐδισμάτων*. i. de eduliis. uerba hæc sunt
Si q̄tū opæ sūpsisti: ut tuus pistor bonū faceret panē: eius duode-
cimā philosophiæ dedisses: ipse bonus iā pridē esses factus. Nūc
illū q norūt: uolūt emeī milibus cētū. Te q nouit nemo cētuffis.

Euripides

¶ Notata qdā de Euripidis poetæ gñe: uita: morib⁹. de q; eiusdē fine uitæ. XX

Vripidi poetæ matrē Theopōpus agrestia olera uēdentē uictum
q̄sisse dicit. Patri autē eius nato illo: rñsum est a chaldæis eū puerū
cū adoleuisset: uictorē in certamibus fore. Id ei puero fatū eē pa-
ter iter p̄tatus: athletā debere eē. roborato exercitatoq; filii sui cor-

Prodicus
rhetor

porē olympiā certaturū eū iter athletas pueros deduxit. Ac primo qdē in certa-
mine p̄ ambiguā ætatē receptus nō est. Post eleusino & Thiseio certamine pu-
gnauit. & coronat⁹ est. Mox a corpis cura ad excolēdi aī studiū trāsgressus audi-
tor fuit physici anaxagoræ: & rhetoris Prodicī. In morali autē phiā / Socratis.
Tragediā scribere natus ānos duodeuiginti adortus est. Philochorus refert in
isula salamiæ speluncā eē tetrā: & horridā: quā nos uidimus: in qua Euripides
tragedias scriptitauit. Mulieres fere oīs in maiorē modū exosus fuisse dī: siue
q; natura abhorruit a mulierū cœtu: siue q; simul duas uxores habuerat: cū id de-
creto ab atheniēsi b̄facto ius eēt: quæ m̄imonii p̄debat. Eius odii i mulieres

Thesmo-
phoria fe-
sta cereris

Aristophanes quoq; meminit: ἐν ταῖς προτέραις θεσμοφοριαζόουσαις. i. i priorib⁹ thes-
mophoriis cū mulieres ad sacra cōueniūt eleusina, thesmophoria. n. festa sunt
νῦν δ' οὐν ἀπάσαισι παραίνῳ, κἔμ λέγω.
Ἔρον κολάσαι γόν ἀνδρα πολλῶν ὄνεκα.
ἀγρία περ τινα ὧ γυναικες δρᾶ ἄτε ἐν ἀργίοις.
τοῖς λαχάνοις αὐτὸς τραφεῖς. idest

Alexāder
ætolus

Omnis igit̄ nunc admoneo. & dico Virū huncine ulcisci: uultis de causis.
Agrestia etenī qdā matronæ agit: utq; In agrestibus enutritus oleribus sit.
Alexander autem Aetolus hos de Euripide uersus composuit.

ὁ δὲ ἀναξαγόρου τρέφμιος ἀρχαίου.
σφιφνὸς μὲν ἐμοί γε ἔοικε προσειπεῖν
κἔμ μισογελοῦς κἔμ τωβάξειν. ὁ δὲ παρῶνον
μεμαθῆκώς, ἄλλοτι γράφαι τοῦτ' ἄν.
μέλιτος κἔμ σείρητων ἐτετέυχαι. Idest

At anaxagoræ

Atanaxagoræ alumnus ueteris ille
Durus quidem ad salutandum uidetur.

Et ridendi exossus: & iocari ne ad uinum quidem

Consuetus. uerum quicquid scripserit. id

Amelle: ac syrenibus pfluit. Is quum in macedonia apud Archelaum Regem
esset: utereturq; eo rex familiariter rediens nocte ab eius cœna: canibus a quo-
dam æmulo imissis dilaceratus est. & ex iis uulneribus mors secuta est. Sepul-
chrum autem eius: & memoriam macedones eo dignati sunt honore: ut in glo-
riæ quoq; loco prædicarēt. ὅν ποτε σὸν μὴ μα ἐριπίδης ὄλετο πῶ υ. i. nulla ætate tua
Euripides monumenta peribunt. Quod egregius poeta morte obita sepultus
in eorum terra foret. Quamobrem quum legati ad eos ab atheniēsis missi.
petissent ut ossa in terram illius patriam permitterent transferri: maximo con-
sensu macedones in ea re deneganda perstiterunt.

Quod a poetis Iouis filii prudentissimi: humanissimiq; Neptūni autē inhu-
manissimi: & ferocissimi tradūtur.

Cap. XXI.

Praestantissimos uirtute: prudentia: uiribus iouis filios poetæ appel-
lauerunt: ut Aeacum: Minoa: & Sarpedona: ferocissimos & imma-
nes: & alienos ab omni humanitate tanq̄ e mari genitos Neptūni
filios dixerunt: Cyclopa: & Cercyona & Lestrygonas.

Filii iouis
Fili ne-
ptūni

Historia de Sertorio duce: deq; astu eius: cōmēticiisq; simulamētis: q̄bus
ad barbaros milites cōtinendos: cōciliandosq; sibi utebatur. Cap. XXII

Sertorius uir acer: egregiusq; dux: & utēdi regēdiq; exercitus pi-
tus fuit. Is in t̄pibus difficillimis mentiebat̄ ad milites si mēdaciū
p̄deset & l̄ras cōpositas p̄ ueris legebat: & somniū simulabat: &
falsas religiōes cōferebat siq̄ istæ res eū apud militū aīos adiuta
bāt. Illud adeo Sertorii nobile est: Cerua alba eximie pulchritudis: & uiuacissi-
mæ celeritatis a lusitano ei quodā dono data est. hanc sibi oblatā diuinitus: &
instinctā. Dianæ numine: colloqui secū: monereq; & docere: quæ utilia factu
eēt: psuadere oibus instituit. Ac si quid durius uidebat̄ quod imperandū mili-
tibus foret: a cerua sese monitū prædicabat. Id quum dixerat uniuersi tanq̄ si
deo: libētes parebāt. Ea cerua quodā die quum incurio esset hostiū nunciata:
festinatione: ac tumultu cōsternata in fugā se prupit: atq; in palude p̄xima de-
lituit. & postea req̄sita perisse credita est. Neq; multis diebus post inuentā esse
ceruā Sertorio nūciat̄. Tū qui nūciauerat iussit tacere. Ac ne cui palā diceret
interminatus est. Præcepitq; ut eā postero die repēte in eū locū: in quo ipse cū
amicis esset: imitteret. Admissis deinde amicis postridie: uisum sibi esse ait in
quietē: ceruā quæ perierat ad se reuerti. Et ut prius cōsueuerat: qd̄ opus esset
facto p̄dicare. Tū Sertorio qd̄ iperauerat significāte cerua emissā in cubiculū
Sertorii itrorupit. Clamor factus & orta admiratio est. Ea q; hoīum barbarorū
credulitas Sertorio in magnis rebus magno usui fuit. Memoria p̄ditū est ex
iis nationibus: quæ cū Sertorio faciebāt quū multis praliis superatus esset: ne-
minē nunq̄ ab eo desciuisse: q̄q̄ id genus hominū esset mobilissimum.

De Cerua Sertorio
Dono data

Sertorii a
stutia
Cruarissie relexit

Interminatus

Hellanic⁹
Herodor⁹
Thucydi
des

¶ De ætatib⁹ historicor⁹ nobiliū Hellāici: Herodoti: & Thucydidi, CXXIII
Hellanicus: Herodotus: Thucydides historiæ scriptores in iisdē tēporibus: fere laude ingēti floruerūt. Et non nimis longe distātibus fuerunt ætatibus. Nam Hellanicus initio belli peleponesiaci fuisse: quinque & sexaginta annos natus nideat: Herodotus tres & quinquaginta. Thucydides quadraginta. Scriptum hoc in libro, xi, Pamphilæ.

¶ Quid Vulcatius Sedigitus in libro quem de poetis scriptis de comicis latinis iudicavit. Cap. XXIII.

Comici

Sedigitus in libro quem scripsit de poetis: quid de iis sentiat: qui comedias fecerunt: & quem præstare ex oībus cæteris putet: ac deinceps quo quæq; i loco & honore ponat: his uersibus suis demonstrat. Multos incerto certare hanc rem uidimus.

De principe
Comicoz
poetarum

Palnam poetæ comico cui deferant,
Cum me iudice errorem dissoluam tibi.
Contra ut si quis sentiat: nihil sentiat,
Cæcilio palmam statua de comico,
Plautus secundus facile exuperat cæteros,
Dein Neuius qui seruet: precio in tertio est
Siquid quarto detur: dabitur Licinio,
Post insequi Licinium facio Attilium
In sexto consequitur hos Terentius,
Turpilius septimum: Trabea octauum obtinet
Nono loco esse facile facio Lusium,
Decimum addo antiquitatis causa Ennium.

Recētat
.i. denuo
nascitur

¶ De uerbis quibusdā nouis: q̄ i Cn. Matii Mimiābis offēderamus. Ca. XXV.

Cn. Matius uir eruditissimus in Mimiābis suis non absurde neq; absone finxit recentat: pro eo quod græci dicunt ἀνανεοῦται: id est. denuo nascitur: atq; iterum fit recens. Versus in quibus hoc uerbum est: hi sunt.

Edulcare
.i. dulcius
reddere

Iam iam albicassit phœbus: & recentatur.
Commune lumen hominibus & uoluptas.
Idē Matius i iisdē mimi iābis: edulcare dicit: qd̄ ē dulcius reddere i his uersibus.
Quapropter edulcare conuenit uitam,
Curaq; acerbis sensibus gubernare.

Syllogis-
m⁹ qd̄ sit

¶ Quibus uerbis Aristoteles philosophus definiuit syllogismū: eiusq; definitionis interpretamētum uerbis latinis factum. Cap. XXVI.

Aristoteles qd̄ syllogismus esset: his uerbis definiuit: λόγος ἐν ᾧ τερῶν τῶν τινῶν, ἢ τερῶν τῶν κειμένων, ἢ ἐξ ἀνάγκης συμβαίνει διὰ τῶν κειμένων. i. oratio: in qua positus quibusdā: aliud qd̄ a positis: necessario cōsequitur per ea q̄ posita sunt: Eius definitionis nō uidebat hęc incōmode interpretatio facta hoc modo. Syllogismus est oratio in qua cōsensūs quibusdā & cōcessiōnis: aliud quicq; quæ cōcessa sunt: per ea quæ cōcessa sunt: necessario cōficitur.

¶ Quid

Quid sint comitia calata: quid curiata: quid cēturiata: qd tributa: quid consilium. Atq; inibi quædam eiusmodi. Cap. XXVII.

In libro Lælii felicitis ad Q. Mutiū primo scriptū est: Labeonem scribere calata comitia esse: quæ p collegio pōtificū habētur: aut regis sacrorū: aut flaminū: in augurandoz causa. Eorū autē alia esse curiata: alia centuriata. Curia per licitorē curiatū calari: idest cōuocari: centuriata per cornicinē. Iisdem comitiis, quæ calata appellari diximus: & sacrorū detestatio: & testamēta fieri solebāt. Tria enī genera testamētoz fuisse accepimus. Vnū quod calatis comitiis in cōcione populi fieret: alterū p cōstitū quū uiri ad præliū faciendū in aciē uocabant. Tertiū p familiæ emancipationē: cui æs & libra adhiberet. In eodē Lælii felicitis libro hæc scripta sunt. Is qui nō uniuersum populū: sed partē aliquā adesse iubet: nō comitia sed cōsiliū edicere debet. Tribuni autē neq; aduocant patritios: neq; ad eos referre de re uolunt. Ita ne leges quidē pprie: sed plebiscita appellant: quæ tribunis plebis ferentibus accepta sunt. Quibus rogatiōibus ante patricii non tenebatur: donec. Q. Hortēsius dictator eam legē tulit: ut eo iure quod plebes statuisset, omnes quirites tenerent. Itē in eodē libro hoc scriptū est. Quū ex generibus omnium suffragiū ferat: curiata comitia esse. Quū ex cēsu & ætate cēturiata. Quū ex regiōibus & locis tributa: Cēturiata autē comitia itra pomeriū fieri nefas esse: quia exercitū extra urbē imperari oporteat: itra urbē imperari ius non sit. Propterea cēturiata in cāpo martio haberi: exercitūq; imperari præsidii causa solitum: quoniam populus esset in suffragiis ferendis occupatus.

Quod errauit Cor. Nepos quū scripsit Ciceronē tres & uiginti annos natū causam pro Sex. Roscio dixisse. Cap. XXVIII.

Cor. Nepos & rerū memoriæ nō idiligens: & M. Ciceronis: ut qui maxime amicus familiarisq; fuit. Atq; is tamē in priō libroz quos de uita illius cōposuit, errasse uidet quū eū scripsit tris & uiginti annos natū: primā causā iudicii publici egisse. Sex. q; Rosciū parricidii reū defendisse. Dinumeratis quippe annis a Q. Cepiōe: & a Q. Serrano: qbus cōsulibus: ante diē. iiii. nonas ianuarii. M. Cicero natus est: ad M. Tulliū: & Cn. Dolobellā qbus cōsulibus causam priuatā p Quintio: apud aqliū Galilū iudicē dixit sex & uiginti anni reperiūtur. Neq; dubiū est: quī post annū: q̄ p Quintio dixerat: Sex. Rosciū reū parricidii defenderit: annos iā septē & uiginti natus. L. Sylla Felice: & Q. Metello Pio cōsulibus. In qua re etiā Fenestellā errasse Pedianus Asconius aiaduertit: q̄ eū scripserit: sexto & uicesimo ætatis āno p Sexto Roscio dixisse. Lōgior autē nepotis: q̄ Fenestellæ error ē: nisi qs uult in aiūm iducere: studio amoris: & amicitiaē adductū: āplificadæ admirationis gratia. q̄ diēniū Nepotē suppressisse: ut. M. Cicero orationē florētē dixisse p Roscio admodū adolescēs uideret. Illud adeo ab utriusq; oratoris studiosis aiaduersum: & scriptū ē: q̄ Demosthenes & Cicero pari ætate illustrissimas orationes in causis dixerint. Alter: κατὰ ἀνδροτίωνος, καὶ κατὰ τιμοκράτους: idest in Androtionē & i Thimocratē: septē & uiginti ānos natus. alter āno minor pro

Comitia calata
Comitia cēturiata
Testamētotum
tria genera

Plebiscita

Cēturiata

Cor. nepotis error

Fenestella

P. Quintio, septimo & uicesimo pro Sex. Roscio, Vixerūt quoq; nō nimis numerum annorū diuersum. Alter tris & sexaginta annos, Demosthenes, lx.

¶ Quali figura orōnis & q̄ noua. L. Piso analiū scriptor usus sit, Ca. XXIX.

Quæ istæ in loquendo figuræ notæ, satis usitatæ sunt, Mihi nomen est Iulius: & mihi nomen est Iulii. Tertiã figuram nouam herclæ repperi apud Pisonem in secundo annalium, Verba Pisonis hæc sunt, L. Tarquinius collegam suum: quia Tarqnio nomen esset metuere, Eumq; orat: uti sua uolūtate Roma cōcedat: Quia Tarquinio inquit nomen esset, Hoc perinde est: tanq̄ si ego dicam: mihi nomen est Iulium.

¶ Vehiculum quod petorritum appellatur cuiatis linguæ uocabulum sit græcæ an gallicæ
Cap. XXX.

Quia ab alio genere uitæ detritiã: & retoridi ad litterarū disciplinas serius adēūt: si forte idem garruli natura: & subargutuli sunt: q̄ oppido sūt in litterarū ostētatione inepti: & friuoli. Quod genus profecto ille homo est: qui de petorritis nuper argutissimas nugas dixit.

Nam quum quæreret petorritum quali forma uehiculum: cuiatisq; linguæ uocabulum esset: & faciem uehiculi euentus est longe alienam: falsamq; & uocabulū græcū esse dixit. Atq; id significare uolucres rotas interpretatus est.

Commutatq; una littera petorritum esse dictum uolebat, quasi petorotū. Scriptum etiam hoc esse a Valerio contendit probo. Ego quum probi multos admodum cōmentariorū libros acquisierim: neq; scriptum in his inueni: nec usq; alioquin Probū scripsisse credo. Petorritū enim est nō ex græca dimidiatū sed totū transalpibus factum, nam est uox gallica. Id scriptum est in libro, M. Varronis quartodecimo regū diuinarū. Quo in loco Varro quū de petorrito dixisset: esse id uerbū gallicū: lācæa quoq; dixit nō latinū sed hispanicū uerbū esse.

¶ Quæ uerba legauerint rhodiū ad hostium ducē Demetriū: quum ab eo obsiderentur super illa inclyta Hyalisi imagine, Cap. XXXI.

Rhodum insula celebritatis antiquissimæ oppidūq; in ea pulcherrimum: ornatissimūq; obsidebat oppugnabatq; Demetrius dux ætatis suæ inclytus. Cui a peritia disciplinaq; faciendi obsidii: machinarumq; solertia: ad capiēda oppida repertarū cognomentum

πολιορκητής: id est urbiū expugnator fuit. Tum ibi in obsidione illa ædes quædam publice factas: quæ extra muros urbis cum paruo præsidio erat aggredi atq; uastare: & absumere igni parabat. In iis ædibus erat memoratissima illa imago Hyalisi protogenis manu facta illustris pictoris. Cuius operis pulchritudinem præstatiãq; ira percitus rhodiū inuidebat. Mittunt rhodiū legatos ad Demetrium cum his uerbis. Quæ malum inquit ratio est: ut tu imaginē istam uelis incēdio ædiū facto: disperdere. Nam si nos oīs superaueris: ac oppidū hoc totū cæperis: imagine quoq; illa itēgra: & incolumi per uictoriã portieris. Sin uero nos uicere obsidēdo nequeris: petimus cōsideres ne turpe tibi sit: q̄a nō potueris bello rhodios uicere: bellū cum Protogene mortuo gessisse. Hoc ubi ex legatis audiuit: oppugnatione desita: & imagini: & ciuitati pepcit.

Auli Gellii

Mihi nomen Iulii

Subargutuli
Oppido

Argutissimas
Cuiatis
Linguæ

Petorritū

Petorritū

Lancea

πολιορκητής

Hyalisus
pictor